

RENAULT AX 1908

Reizen per automobiel

Toen slechts de pioniers achter het stuur van een auto durfden plaatsnemen, was Renault al van de partij. Zo'n tien jaar na oprichting kwam de compacte AX op de markt. Door zijn robuuste bouw wijze en eenvoudige techniek is dit type nog steeds zeer populair onder de echte veteranen.

Fotografie: Artcurial

Leer, hout, koper, kortom allemaal eerlijke materialen waarvan de Renault AX is gebouwd.

De eerste modellen die Louis Renault lanceert, maken gebruik van éencilinders van De Dion Bouton. Vanaf 1903 echter wordt overgeschakeld op de bouw van eigen motoren, tweecilinders die in verschillende cilinderinhouden verschijnen en gekoppeld worden uitgebouwd tot vier- en zescilinders. Het is de Renault AG die in 1905 als eerste model wordt uitgerust met een 1.060 cc tweecilinder. De Société des Automobiles de Place kiest voor deze Renault als basis voor een complete vloot taxi's die in de Franse hoofdstad wordt ingezet. Ze worden in 1914 omgedoopt tot de Marne Taxi's als een deel succesvol wordt gerecruiteerd voor troepentransport om te voorkomen dat Parijs door het Duitse leger wordt ingenomen. Maar de genoemde motor vindt ook

De 1.060 cc tweecilinder onder de kap ligt er fris bij.

z'n weg naar de Renault AX die in 1908 op de markt komt. De AX mag als de eerste betaalbare en zuinige Renault worden gekenschetst. Door de eenvoud van de constructie kan de constructeur dit model eenvoudig en snel in grote series bouwen. Daarmee worden kosten bespaard. Die hebben weer een positieve weerslag op de aanschafprijs, zonder dat de Renault AX nu meteen een model is voor het volk. Waar de meeste Renaults tot dat moment extern bij een carrosseriebouwer worden voorzien van een koets volledig naar wens van de klant, verlaten de meeste exemplaren van de AX de fabriek met een ter plekke gerealiseerde opbouw. Het gaat doorgaans om een tweekitbankje, een voorruit in koperen omlijsting en een kap waarmee de inzittenden tegen een deel van de elementen kunnen worden beschermd. Al moet van dat laatste niet te veel worden verwacht. Zonder belangrijke wijzigingen blijft de 8 CV AX in productie tot en met 1913 als de 9 CV EK de positie als instapmodel overneemt. De EK heeft een langer chassis en wordt uitgerust met een grotere tweecilinder die afkomstig is van de geëvolueerde AG-1.

COGNACKLEURIG

De beroemde Franse restaurateur André Lecoq, die recent is overleden, bouwt in zijn leven aan een indrukwekkende collectie historische voertuigen in een prachtige staat. Lecoq bezat eerder een 9 CV EK met lang chassis die hij in 2011 ruilde voor de AX uit 1908. Een prachtig exemplaar met een Phaeton carrosserie, met cognackleurig leer beklede zitplaatsen en schitterende wielen met

houten spaken.

Het is typisch een Renault uit de koperen periode. Volop details worden in dit edele materiaal uitgevoerd. Alleen al de brede lijsten op de kenmerkende motorkap vormen een lust voor het oog. En wat te denken van de indrukwekkende koplampen, de extra lantaarns tegen de beugel van de voorruit (van de firma Lucidus Paris) en het enkele achterlicht. Het bescheiden aantal instrumenten heeft een koperen behuizing. Daarmee zijn we er nog niet. Op de rechter treeplank ligt een prachtig koperen brandstoftank bevestigd met twee lederen riemen. Er valt aan die rechterzijde nog veel meer fraais te zien. Deze AX zit duidelijk goed in de accessoires. Op de treeplank is namelijk een voetpomp geplaatst om de banden mee op spanning te houden. Ook dit kleinood heeft diverse koperen elementen. De bestuurder kan direct naast zich in de balg van de

koperen toeter knippen, terwijl er direct voor de versnellings- en handremhendels nog een voetbediende claxon aanwezig is.

LEDEREN RIEMEN

Alleen al de kapconstructie is een nadere besturing waard. In geopende toestand ligt deze op een koperen beugel boven de achterwielen keurig opgesloten in een lederen beschermhoes. Als de kap naar voren wordt bewogen leunt deze boven de voorruit en wordt van daaruit met twee lederen riemen opgespannen aan ogen op de voorspatborden.

De houten wielen lijken gisteren nog nieuw te zijn gemaakt en blijken voorzien van grijze Michelin banden. Op de koperen naafkappen staat uiteraard de vermelding Renault Billancourt. We zouden bijna het prachtige hout vergeten waaruit de basis van de carrosserie is gemaakt. Ook hier weer met volop koperen beslag.

De AX draagt op verschillende plaatsen schildjes van oldtimerritten waaraan dit exemplaar in zijn leven heeft deelgenomen. Denemarken, Duits-

land en Nederland werden al in de jaren zestig en zeventig aangedaan.

De motorruimte is zeker het bekijken waard. De kap scharniert direct tegen de radiator en heeft twee vergrendelpunten aan de voorzijde. Ook technisch mankeert deze Renault AX helemaal niets. Alle elementen van de machinerie zijn tot in de kleinste details met de grootste zorg gerestaureerd. Anno 2013 is de Renault AX nog steeds een bijzonder model dat door zijn robuustheid met het grootste gemak en met grote regelmaat naar veteranenrally's kan worden meegenomen. Na een simpele draai aan de slinger komt de tweepitter rustig pruttelend tot leven. En zonder haast brengt hij de inzittenden naar waar ze maar willen. Automobiel recreëren heet dat.

Rijk aan detail, deze Renault AX, en dan praten we nog maar over het instapmodel uit de vroege historie van het merk.

